

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокое число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о год. 6-й пополудни.

Редакция, адміністрация і експедиция «Руслана» під ч. 9 ул. Коперніка. — Експедиция місцева в Агенції Ляндовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попередне застереженє. — Режлямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Поділ Галичини.

(Конець.)

Шелтаки, дня 12 р. жовтня 1870.

«Всі кричать у нас о поділі Галичини, і думають, що все лихо походить від того, що всхідна і західна Галичина злучені в одно політичне тіло.

Такої думки єсть і автор артикулу «Поясненне справи адресової», бо (в «Основі» ч. 1) так говорить: «моглиби то стати ся (т. є. Русини моглиби справи соймові залагоджувати по своїй волі) лиш через поділ Галичини на два політично-віддільні краї, бо тогді в соймі львівським моглиби Русини мати більшість», а далій каже: «Ординация виборова, хотійби для Русинів найкористійшою була, при злученю Галичини всхідної і західної, більшість руску в Соймі нашім сотворити не годна».

Против тому ставляю питанне: «Чи поділ Галичини Русинам в пожиток, чи в шкочу обернув би ся?» То питанне належало би холодно-кровно розважити.

Цифри най говорять. Припустивши поділ краю, возмім до рук ординацию виборчу і переконаймо ся, кілько послів она в части всхідній виберати приписує. Послів вибирають:

Округ	з більш. части всхідної	з більш. послів.	з міст з палат торговельн.	з меньш. послів.
1 Сяніцкий	3	—	—	5
2 Самбірський	3	1	—	5
3 Перемський	3	1	—	4
4 Львівський	1	4	1	2
5 Жовківський	3	—	—	4
6 Бережанський	3	—	—	4
7 Стрийський	2	1	—	—
8 Станиславск.	2	1	—	5
9 Коломийський	2	1	—	4
10 Чортківський	3	—	—	4
11 Тернопільський	3	1	—	4
12 Золочівський	3	—	—	4
До того міста:				
13 Броди	—	1	1	—
14 Ярослав	—	1	—	—
15 Дрогобич	—	1	—	—
єпископ: вірм., лат.: львівск. і перем.	3	—	єпис. руск.	2
Ректор магііф.	1	—	—	—
разом	35	13	2	51
		50		

А понеже перші три рубрики дають звикле послів Поляків, так по поділі Галичини мали би Поляки в соймі львівським послів 50 а Русини 51, а в разі єслиби і ректор всеучилища був Русин — мали би останні більшість о 2 або 3 голоси, і то в разі найліпшій, т. є. тогді, коли би Русини в своїх округах виборчих жадного місця не утратили.

Такого випадку однакже ще не було. В р. 1867 н. пр. вийшло з руских округів польських послів вісім (8), а в р. 1870 поправилисьмо ся — бо з тих округів вийшло послів польських аж шіснацять (16).

Додавши тих 16 до послів польських, так Поляки мають тогді голосів 66, а Русинам позістає 35. Чи з пожитком поділ Галичини для Руси*). Єсли Поляки тепер, де мають забезпечену більшість в соймі не щадять забігів, аби в руских округах виборчих своїх людий перепровадити, шож би діяло ся по поділі краю?

Нині кричать о поділ, бо кажуть, послаи з Краківського дають Полякам в соймі перевагу над Русинами. Шчо сказали-б тогді, коли по поділі та перевага не уставала би, як оказує рахунок повисший. Тогді ані себе дурити, ані безсила свого перед євітом закрити не булоби можна.

Але скажуть мені: по поділу Галичини потрібна справедлива ординация виборова, н. пр. на підставі податку. — Легко то сказати, але як се осягнути? Не забуваймо на євіжі слова Цісаря до депутациі Чехів, котра єму адресу і свої потреби предклдала: «Єсьм монархою конституційним — мовив Цісар — і не могу знати инчої дороги, як тільки конституційну». То значить: Я дав конституцию і заручив моім словом, що єї дотримаю; слова мого ломати не можу. Тут ще додати належить, що Цісар не тільки заручив словом, але навіть заприсягнув. При коронаціи в Пешті Мадяри були так осторожні, що межі пунктами до заприсяги і той положили, що Цісар і права засадничі, дані Цислейтанії, також дотримає.

Не ходить тут за тим тільки о зломанє слова, але і присяги, чого Монарєі підєувати не годить ся.

*) Лихо наше і наша єміч лежать в темноті нашого народа. — Ст. К.

Зміни конституції не можуть отже наступати як тільки за ухвалами Соймів, а взглядно Ради державної, до яких ухвал однакож потреба притомности найменьше трех четвертих частий всїх послів, і аби дві третини притомних на зміну згодили ся.

Якаж для нас надія на справедлившу ординацию, коли ми ані в соймі навіть простої більшости не маємо. З обовязуючими правами не можна не рахувати ся...

Але позвољмо, що наступив би поділ краю і дана би нам ординация виборча після податку; чи то би нам що помогло?

Після сталих податків відносини послів у всхідній Галичині випасти би мусіли більше менше слідуочі:

На міста і палати торгові припало бо послів одинацять (11). На панів з голосами вірільними разом трийцять пять (35). Отож мали би 11 + 35 = послів 46.

На меньші посілости припало би округів виборчих 64 з двома голосами вірільними, разом послів 66. Тут мали-б ми більшість.

Верім ся однакож до практики. При побільшеню округів виборчих легко стати ся може, що і Поляки більше своїх послів в округах перепровадять*).

Позвољмо, що їм не удасть ся перепровадити більше; вони перепровадять тільки, що разу остатного, т. є. 16.

Додаймо знов до голосів польських 46 + тих 16 = 62, а Русинам зістане 66 — 16 = 50. Так знов Русини в меньшости.

Отож нам, доки нарід темний, навіть при поділі краю і найліпшій ординация виборча не може. Хиба хотять ординації такої, котра би вибирати Поляків забороніла, якої недорічности, здає ся, ніхто сподівати ся не може.

Отож тут лежить одна з причин, для котрих радив Лавровский залишити високу політику безглядної і нам шкідливої опозиції, а при нищійних обставинах, де ми на ласку і неласку Сойма віддані — ратувати що можна, взяти ся

*) Потребують перепровадити тільки 10, а вже з Русинами будуть на рівні — Ст. К.

Думки і пісні АМВРОЗИЯ МЕТЛИНСЬКОГО.

Замітки Метлинського

про українсько-руську мову.

Третю замітку (стр. 11—13), де Метлинський говорить про правопись в українсько-руським письменстві і згадує про людий, що теоретичним чи практичним опрацюванем українсько-руської мови віддавали також услуги справі правописній, а дальше четверту замітку (стр. 13—15), в котрій подає Метлинський взірці правописи Максимовича, Котляревского, своїх «Думок і пісень», Срезневского і Артемовского, я поминаю хотьби й длятого, що вже проф. Ом. Огоновский в своїй «Ист. рус. литературы» (ч. II. (1) стр. 140 і дальші) зібрав доволі старанно гадки письменників галицких і українських про справу правопису.

В пятій замітці каже Метлинський, що пра-

вопись в старих списках словено-церковних літописий і иньших книг, в богато случаях, немов би приноровлює ся до прикмет українсько-руської мови, так що часом приходить на гадку, чи не для тої то іменно мови она придумана? Так вказує поет, що Великокорє виголошує самозвуки **є** і **ѣ** однаково, напротив Українець вимовляє перший як звичайне **е**, з виімкою питоного словено-церковній мові скріплення (йотованя) на початку слова і після самозвука, де він переходить в остре **е** (**je**); другий самозвук виголошує Українець як остре **і** (**ji**), де тільки єго писало ся або пише ся в словено-церковних книгах і літописях. Так прим: пише ся: сѣйте, дѣлѣте, гнѣзды і т. п.; а виголошує ся в українсько-руській мові — сійте, діліте, гнізди, в великорускій сѣйте, деліте, гнѣзди.

Дальше звертає Метлинський увагу на се, що в старинних рукописях і старопечатних книгах находимо: яснаа, чистаа. Хоть потреба скріпити самозвуки, що слідує за самозвуком не дозволить ні одному з Словян виголосити друге **а** без скріплення, то Українець легко об-

ходить ся без сего, бо він любить скріпити навіть початковий самозвук кожного слова, перед котрим друге слово кінчить ся на самозвук. Так прим. Дівчина уродлива у річки стояла, лице умивала, виголошує ся (особливо в піснях): дівчина юродлива ю річки стояла, лице юмивала.

Вкінци замічає Метлинський, що Українець, для оминеня немилої стрічи двох самозвуків, ставить на початку слів, що потинають ся самозвуками **у** і **о** співзвук **в** і говорить: вує місто ує, воко місто око і т. п. В словено-церковних книгах і літописях пише ся в таких случаях **оу** і **оѡ**; в Несторі, списку монаха Лаврентия, уживає ся часто **о** місто **в** і пише ся жиоуть, Воьлга і ѡьлга і т. д. Чи не виголошувало ся в старині **оу** і **оѡ** за **ву** і **во**? (стр. 15—17).

Замітка VI.

Яких задивляючо-остроумних правил не перєвів Українець в своїй мові, шоби тільки довести єї до більшої мєльодийности!

циро до просвіти народа, аби той нарід не вибирав послів до табору протинного належачи**).

Рада та деяких наших послів дуже розгнівала, но і гнів ані обставин не змінить, ані права не переломить. (Vanae absque viribus irae.)

Покликувати ся на право рівноправности, також не допоможе. Віденські Німці писали недавно, що се право тільки народам рівно просвіщеним принадлежить. В політиці тільки з силою рахувати ся мусять. Отож для нас наука, просвітою сили народа будити, коли хочемо в світі принадлежне нам становиско займати, бо без просвіти і найліпша ординація нам не допоможе, а поділ краю цощкодить...

Стефан Качала.

Давидівський процес.

(Дальше).

Др. Сумпер жадає відчитання телеграми Попеля до намістництва з запитанем, що зробити з урльопниками і резервістами. Др. Лілієн жадає переслухання концепіста староства д-ра Левицко котрий констатує, що для всіх управнених вислано карти легітимацийні до Давидова. Слї так справді було, то поступоване Попеля було провокацією.

Прок. Середовский протинить ся обом внесеням.

Др. Сумпер відповідаючи прокураторови підтримує жадане своїх товаришів.

Др. Лілієн заявляє, що один з оборонців має в руках дві підкредовані картки легітимацийні. Ту справу належить розелідити. То буде доказом легальности або нелегальности.

Коли др. Лілієн натякнув на президента міністрів, перервав єму предсідатель. З того поветає мала перепалка між президією а обороною.

Опісля приступлено до переслухання свідків, котрих є понад 60.

Перший свідок Йосиф Ярош господар давидівський і член комісії виборчої, зізнає обтяжаючи. Індагований оборонцями, відповідає зрїритовано: — Що ви менї голову закручаєте!..

Іван Лякроа хлоп з Давидова (Поляк). Був свідком убійства Попеля. Хто бив, в замішаню не міг доглянути.

Що до атак на жандармершу, бачив як якийсь велитень-хлоп в чорнім сфраку, підпер коркошами двері від кошар і виважив їх. Велиття сего не бачить він між обжалованими.

Оборонці запитують, пригадуючи єму на присягу, чи відчитав ім слідчий судия протокол слідства?

Лякроа відповідає категорично: Ні.

О годині 1/2 розправу відрочено.

Першим пополудневим свідтком є о. Фіялковский латинський парох в Давидові. На руках

** Аби Лавровский, як то твердить дописователь Слова «отъ Долины», дораджувати мав всяку політику захищити, на то скажу, що або дописователь Лавровского не розумів, або єсть то один вимисл більше, щоби мати повід того заслуженого для Руся мужа болотом обидати. — Ст. К.

чорні рукавички. В довженім діяльогу з предсідателем і оборонцями розказує аб ово історію давидівських виборів.

Перед виборами були 3 віча соціалістичні. Свїдок був на всіх трех зборах і навіть полемізував з соціалістичними речниками. На однім зборі говорив соціаліст Заранський щось о 1846 році. Але — що? — того свідок не тямить. Інші бесідники мали говорити про панщину, а Козакевич хотів навіть «порозуміти ся» зі свідком, розуміє ся, надармо.

Подї з 11-го марта оповідає о. Фіялковский з захоуванем усіх форм повісти: з діяльогами, інтерпункцією, павзами, часом з деклямацією. Часами чує ся в єго мові тон проповіді. Взагалі стиль єго вельми образований, різкий.

Предсідатель: Як то «було» в день голосованя?

О. Фіялковский: Ми завважали сейчас, що люди щось не хотять голосувати — але комісія не знала чому.

Доперва Йосиф Мазур прийшовши зажадав карти легітимацийної.

Предсід.: Не жадав він може і карт для урльопників? Чи не грозив?

О. Фіялковский: Ні, тільки для себе. Ми єму дали картку до голосованя, а він ушмнув ся ще о картку легітимацийну, бо — казав — без неї не можна голосувати. Потім ми рішили всім урльопникам дати карти і виготовили їх до 20. Але люди все відтягали ся від голосованя. Тодги ми казали вїткови, щоби перепросив виборців, що ім не доручено карт і щоби ім сказав що то зайшла опибка. Але вїт Котюшко не послухав нашої ради.

Предсідатель: Менї то ясно. Вїт не був винен, отже за що мав перепрашати.

О. Фіялковский: Овшім! Був винен! Чому не подав кілька день перед тим до староства, що люди домагають ся карт.

Предсід.: Як то не подав?

О. Фіялковский: Повинен був списати всіх, що не дістали карт, закликати посланця, та на коня і марш до староства по карти! Так винен був учинити! А він того не зробив.

Предсід.: Що-ж дальше стало ся, як вїт не перепросив виборців.

О. Фіялковский: Трохи утишив ся нарід.

Авантюра почала ся нелюдским криком, що дав ся чути в товні за дверима. Свїдок звернув ся до учителя з питанем, що се може бути?

«Певне підозривають нас що ми фалшуємо вибори» — була відповідь учителя.

В тій хвили товпа з криком і гуком впала до локало виборчого. Хлопи обурені пристрастю обиснали членів комісії обидливими епітетами, робили ім закиди, кричали до них через «ти».

Свїдок згорнув папери, хвильку побув ще в сали а опісля забрав ся домів. За хвилю донесено єму о смерті Попеля.

Предсід.: Чи ви отче парох не памятаєте, як захоував ся Шеремета?

О. Фіялков.: Він був дуже діяльний, агітував, махав руками, кричав...

Предсід.: Чи не могли бисьте, отче парох, загально нам подати, хто після вапої думки є моральним виновником в цїлій справі?

О. Фіялк.: На першім місци є ним вїт Котюшко, потім Козакевич а вкінци Іван Корковский.

Предсід.: Чому Котюшко?

О. Фіялков.: Бо постунав що раз не формально.

Предсід.: Як то?

О. Фіялк.: Він винен, що не списано урльопників.

Предсід.: Чи маєте ви підставу твердити, що він то зробив зі злої волї?

О. Фіялк. будучи гіршим діялектиком чим радник Хилиньский не може з початку ніяк знайти ся в хаосі питань, якими єго засищує предсідатель Вкінци каже, що обовязком вїта було доручити карти виборцям-урльопникам, — а перед хлопями звалив Котюшко усю вину на Попеля.

Дальше оповідає о. Фіялковский, що Котюшко умістив на лісті виборців 20 небіщиків.

Вісти політичні.

Дня 3 червня предсідателі клубів правниці були на аудієнції у Цісаря. Цісар випитував ся основно о стан хороби президента Палати дра Катрайна. Абрагамович заявив, що предсідателі клубів для того просили о аудієнцію, що хотіли в сей спосіб виразити Монархови чувства лояльности і преданности по причині, що в Палаті не дішло до ухвали адреси. Цісар висказав членам президії признане за енергичний, супокійний і витревалый провід в нарадах, а заразом найглубше вспівчуте, що сесия та проминула безкористно, хотяй тільки було до роботи для добра народу на економічнім і суспільнім поли. Прочим всім предсідателям клубів, входячим в склад парламентарної більшости висказав повне признане за захоуване ся більшости, а заразом висказав надїю, що провідники сторонництва доложать всіх старань, щоби злагодити існуючі контрасти.

Деякі дневники доносять, що правительство по якимсь часі розпочне переговори з провідниками Чехів і Німців в язиковій квестії. В тій ціли хоче правительство покликати до Відня ш. Кайцля і Герольда. Про закритє Ради державної «N. fr. Presse» подає таку відомість: Причиною закритя Ради державної є стремліне, щоби замазати то, що було — а на ново розпочати справу. Докладного пляну поступованя не уложено до тепер. Правительство почекає на успокоєне розяреня послів, а потім буде старати ся довести до порозуміня. Правительство має намір завести компроміс на основі теперішного фактичного стану річи. Речинця, в котрім правительство тої проби підойме ся, ще не означено. Перед витворенем порозуміня межі Чехами а Німцями, не було би ціли скликувати чеського Союму, бо борба на тім терені повторила би ся. Раду державну належить в кождім

Миле для славянського уха скріплене самозвук по самозвуді, розширене в українській мові, як се ми вказали, навіть на початкові самозвуки кожного слова. Так, щоби захоувати потрібну в ній, для плавного виголошуваня слів, розмірність між скількістю самозвуків і співзвуків кладе ся в початку слів на у і о співзвук в (ухо і вухо, оскома і воскома), або опускає ся на початку і кінци самозвук о (дин одним місто один одним, город м. огород, гїрки м. огірки, робим м. робимо, зробім м. зробімо), або перемінює ся самозвук у на співзвук в і на відворот (утік і втік, у лузі і в лузі, у восени, і в осени, Україна і Вкраїна, учора і вчора), або цілком затрачує ся самозвук у (в тім і в тому, в густім і в густому), або самозвук и переходить в ь або й (иду і йду, и і ь пити і пить).

Окінчення прикметників підчинені також законам звучности: відновідно до потреб слуху, говорить ся — зелена і зелена, зелену

або зеленую, зелене або зеленее, зелені або зелені.

В глаголах замітна особливо для богатства окінчень 3-та особа одиничного числа, часу теперішного: свїтити і свїтитить, — каже і кажеть, — єспїва, єспїває і єспїваєть. (Стр. 18—19).

Замітка VII.

Чи лише в одній музикальности, лише в одній мелодийности і звучности слова ціле достойнство українсько-рускої мови? Слї мова не в силі виразити мислий чоловіка, єго чувств і пристрастий, то не важні для нас ні єго любя мелодия, ні єго звучність.

І так замітно: Українець не стрітить недостатку в своїй рідній мові при вираженю якої-б то не було пристрасти або чувства! Чи закипить в нїм гнів, чи туга налетить на него, чи розмягчить ся єго серце ніжностию, чи попаде він в шутливо-веселе успосіблене духа — не стрітить він недостатку в своїй рідній мові...

Всьо дасть ся виразити в тій мові, вилелійній не на безжизненній почві граматики, а в полі битви і в жарі мести, на вольних пірах козацтва і в гулячїм бутю гайдамаки, — в мові викоханій на тужливих плачах за вітчизною бездомного скиталця на чужині, на піснях любови розпалених горячими поцілунками любовників і на піснях розлуки, розігрітих палочими слїзми дївочих очий, на ніжних і печаливих словах материй до синів, з котрими готовили ся они кождого дня розетатись, на довго, на довго, слї не на віки. Гнеть і муки нанесені Ляхами і Татарами, обогатили українсько-руську мову множеством проклонів так сильних, що мороз проходить по костях, коли їх слухаєш... І доси здає ся Україні при розлуці з любим сином, що він понесе ся від неї на смертне поле, з котрого не многі вертають, — і горе єї при тій розлуці тяжке і томляче а душа рве ся до лету з тіла в слід за милим сином і слези не лють ся з очий, но огнем палять в серци... І доси розлука на Україні так само тяжка і так само горяча любов на Україні-Руси.

разі еклекти з початком осені, щоби вибрала членів делегацій і ухвалила квоту провізорию. Нисенитницею є думати про які нагальні средства зі сторони правительства. Правительство не має наміру розвязувати Ради державної а про реконструкцію кабінету нема бесіди аж до осені».

По дневниках розійшла ся вість, що цар бажає перевести ревізію прасового закона в ліберальнім дусі і що до виготовлення проєкту має установити ся особна комісія.

Президент Фор рішучо поїде до Петербурга 20 липня і забавить там 4 дні. З Фором поїде і єго дочка Луція, котру запросила цариця. По причині трудностей етикетки буде панна Луція гостем амбасадорової гр. Монтебелло, у котрої перебуде кілька неділя.

В сих днях відбули ся у Франції два доповідні вибори до сенату. Радикалів побито, а вибрано уміркованих республіканців.

Межи Англією а Італією ведуть ся переговори в справі опущення через італійську армію Касалі. Сими днями повернув до Італії останній транспорт італійських полонників.

Грецький король і наслідник престолоа в виду великого недостатку фінансів зрekli ся третю частю своєї аpanажі і відступили єї на користь держави. В Атинах проявило ся тепер бажанє заключити як найскорше мир. Правительство грецке бажало би, щоби Туреччина уступила в Тесалії в протягу трех тижнів, бо ходить їм о жинва. Вартість жинв на площині в Тесалії оцінюють на 25 мільонів драхм. Слїби Туреччина не уступила перед жинвами, то Греція мусїла би починити довози збіжа на 15 мільонів, щоби вижити населенє, так що загальна страта виносила би 40 мільонів.

В справі воєнного роз'єму прийшло вже межи делегатами обох армій до порозуміння. Важність роз'єму узнано на цілий протяг часу покoевих переговорів. Слїби котра сторона наслідком яких ріжниц в задивлювано ся що до одиноких умовій роз'єму хотїла починити ворожі кроки, мусить о тім повідомити другу сторону принайменше 24 годин наперед.

Новинки.

— **3 Станиславова пишуть:** В середу 16 червня 1897 по загальнім зборі членів філії товариства «Просвіта» в Станиславові в сали Седельмаєра відбуде ся загальний збір членів товариства «Народний Дім в Станиславові, товариство зареєстроване з обмеженою порукою» в тій самій сали о год. 5 по полудні з таким порядком дневним: 1) Справозданє заряду; 2) више нових членів; 3) вибір ради надзираючої; 4) внесенє членів. — З огляду на велику вагу задачі, яку поставило собі новозасноване товариство, що коротко дасть ся висказати звістними словами Тараса: «В своїй хаті своя правда і сила і воля»; далше з огляду на те, що того самого дня відбуде ся в Станиславові віче просвітно-економічне уряджене тутешною філією «Просвіти», а вечером того самого дня вечерниці в честь Шевченка: надїємо ся, що Русини станиславського округа принайменше схотять показати в тім дни свою силу і зїдуть ся численно, щоби поради́ти ся в справах економічно-просвітних,

покріпити духа національного, а при тій нагоді дати спрoмогу скріпити ся інституції, котра стане заборолом руского життя в Станиславщині і тим осередком, коло котрого зберуть ся всі Русини нашого округа, що ще не вбили в собі руского духа, або не позбули ся віри й надїї в лїпшу нашу будучність. Хотїй звістна єсть руска жертволюбність, члени-основателі Народного Дому в Станиславові не пішли слїдом утертим і не витягають руки по милостиню на будову дому для добра загального: они просять лише кожного о тимчасову поміч в формі пожички процентовой (від удїлів будуть їх властители брати що року процент, або, як в такім разі також инакше каже ся, дивіденду), а для забезпечення власности удїлу кожного члена уложили статут, котрий так само забезпечує кожного члена від шкоди як контракт нотаріальний кожної иншої спілки. Про те ніхто не повинен звиняти ся, що до товариства не може пристати, «бо тепер тяжкі часи», бож то дрецінь не безповоротний даток, а як сказано, лише позичка і кожний член може після постанов статута свій удїл назад відобрати, коли кому так сподобас ся. Удїл не великий, бо лише 25 корон, а в додатку можна єго ще й пайками сплачувати.

— **Митрополичий Ординарият** припоручив урядам деканальним, щоби безпроволочно еклектали соборчки деканальні і щоби на соборчиках вибрали в порозуміню з деканальним духовенством способїйших священиків для урядженя місії духовних в сїм, також ювілейнім році по всіх деканатах, а також щоби горячо заохотили духовенство до устроюваня місії духовних, після проґрама з минушого року і торжеств ювілейних всюди, де ті ще не відбули ся.

— **Іспит зрілости** в Ярославі відбув ся в днях від 25 до 31 мая. Свїдоцтва зрілости одержали: Йосиф Чадовский, Стан. Гроховекій, Герш Гар, Іван Калімон, Йосиф Колч, Март. Крупинський, Зд. Культіс (з відзн.), Стан. Людкевич (з відзн.), Брон. Лукасевич, Войт. Маєвич, Стеф. Мудрецький, Сам. Орнштайн, Як. Померанц, Ксав. Станкевич, Мих. Станько і Ал. Щепанський (з відн.).

— **Повени.** Зливи, які від якогось часу повтарають ся в цілїм краю, починають бути нещастєм, бо не лише що шкодять засївам, але стають причиною повеней. І так до видїлу краєвого надїшло з Галича донесенє, що вода в Дністрі дуже піднесла ся і що повінь майже немінуча. Зі Східниці знов доносять, що Тисмениця перервала комунікацію між Бориславом а Східницею. Вода позривала мости і ушкодила охоронні насипи. — Великі повени навістили також Угорщину, де під Надь Енед зірвала вода зєльничий міст, в наслідок чого вискочив з шин поїзд товарний.

— **Уряди телеграфічні** отворені з днем 1-го с. м. в місцевостях купелевих в Рабці, Склі і Риманові. Ті уряди будуть замкнені з днем 30 вересня с. р.

— **Ц. к. красава Рада шкільна** ухвалила між иншим на засіданю з дня 31-го мая: 1) Затвердити вибір о. Вал. Пельца на відпоручника ради повітової до ц. к. окружної ради шкільної в Горлицях; 2) іменувати учителями в школах народних: Евет. Тишинську молодшою учителькою 2-кл. школи народної в Більчи, Брон. Пишклевичеву молодшою учителькою 3-кл. школи в Старій солі, Мар. Руксеріну і Стеф. Чеховичівну старшими учительками 5-кл. школи жєньської в Камінці, Соф. Судівну старшою учителькою 5-кл. школи жєньської в Буску, Мар. Бурштин молодшою учителькою 2-кл. школи в Майдані, Ів. Німця управителем 5-кл. школи мужєської в Березові, Фр. Гудву учителем в Маняві, Мар. Цьвонкальського в Луці малій, Йос. Медведького в Познанці гетманьській, Юст. Непржецьку в Спасі,

Мих. Креховича в Мальчицах; 3) висказати признанє за довголітню ревну і успішну працю в учительстві Як. Герусови, учителяви 6-кл. школи мужєської в Стрию при нагоді перенесеня єго в стан супочинку; 4) установити треті посади катихитів римо- і греко-кат. для шкіл народних в Станиславові; 5) перемінити від 1-го вересня 1897 школи народні: 1-кл. в Буківську на 3-класову, 1-класові в Березовици великій, в Тулиголовах, в Гранках-кутах і в Чудові на 2-класові; 6) приймати до відомости справозданє п. к. інспекторів шкільних краєвих з лоєстрації учительських семинарій в Самборі і в Тарнові і жєньської школи видїлової в Станиславові.

— **Гр. Алексей К. Толстой о наших народных піснях.** В однім із листів гр. А. К. Толстого (автора званої у нас повісти «Князь Серебряний»), напечатаних в сегорічній цвітневій книжці «Вїстника Европы» читаємо: «Мій двоюродний брат (Лев М. Жемчужников) приїхав з Малоросії і привіз з собою такі величаві національні мотиви! Они мені перевернули серце. Нїяка національна музика не виразила своєї народности з такою величю і силою, як руско-українська («малоросійська») музика, навіть лучше нїж великоруска, що така вимовна. Слухаючи єї, ти поступенно видїла би відкриваючу ся перед тобою всю історію Руси-України («Малоросії»), ти лучше пізнала би характер народности, нїж читаючи Гоголя або Кониського... (Тут бесїда о звістній «Історії малоросійській» приписуваній Георгію Кониському, архієпископови білорускому).

— **Жиди-кандидати адвокатські і практиканти** львівського судового округа заповіли на недїлю до Львова зїзд, щоби запротестувати на нїм против неіменованя жидів-практикантів судових авескултантами. Зїзд сей буде першою сепаратичною акцією жидів-правників.

— **Чи хто таке коли чував?** У одного з властителей більшої посїлости уродило ся 11 поросятко англійської породи, отже о одно за богато, бо мати їх як усі самиці англійської породи, має лише 10 ссавок. «Англійці» були уміщені в одній стайні з коровами, але мали відгороджений ярмо-вісними щєблями передїл. Між щєблями могло поросятко дуже вигідно перепхати ся. Тому казав властитель, заложити ті шпари у сподї загороди. Якеж було єго здивованє, коли пастух сказав єму, що тоби була велика кривда для одного з поросятко, бо сли она не може пожити ся задля браку одинайцятї ссавки у матери, то іде між корови і користаючи з лежачої позиції котрої небудь з них, сеє єї в найліпше. І так годувало ся поросє довший час і вирросло на красенного підсвітка. Справді треба подивляти і застановити ся над тим яким способом блиснула в клиноватїй голові малого ссавця така — як на него — незвичайна гадка.

— **До Канади** в суботу виїхало 79 родин а 345 осіб переважно із заставецького і кіцманьського повіта. В Лужанах, як довідуєм ся, писар громадський Кульчицький так захвалив людем Канаду, що богато заможнїйших господарів продає газдівства і вибирає ся за море. Чому ви, пане писар, самі не вивандруєте, коли там так дуже добре?

Іменованя перенесеня, відзначеня і конкурси.

— **Іменованя.** Міністер рільництва іменовував управителїв лісів Йос. Крупинського, Кир. Кохановського, Володисл. Лісовського і Рин. Навратля державними лісничими.

— **Перенесеня.** П. Намістник перенїс концептового практиканта Намістництва Гед. Хондзиньського зі Львова до Турки.

З прикмет українсько-рускої мови достоїнє особливої уваги богатство на здрібнілі форми: мати, матїнка, матєнька, матїночка, матунечка, матуся, матусєнька, матусєсенєнька, — рїдна, рїднєнька, рїднєсенєнька, — Ганна, Галя, Ганночка, Галечка, Галєнька, Ганнуся, Ганнусєнька, Ганнусєчка, — їсти, їетки, їсточки, їстоньки і т. п. Що до уменшеня імен власних, треба замїтити, що часом кожний з членів численної семї старає ся по своему виразити в здрібнілїм видї їма маленького любимця, а в сей спосіб, немовби кладе печать своєї особливої нїжности. Но хто би подумав, що навіть infinitiv-и глаголів можна передати в нїжних, здрібнілїх формах? Мати Українка не скаже про свою маленьку дитину, щб она хоче спати або пити, но скаже: воно хоче спатки, спаточки, спатунї, спатунечки, спатоньки, спатусї, спатусєньки, — воно хоче питки, питочки, питунї, питунечки, питоньки, питусї, питусєньки і т. п. Сею прикметою приближають ся infinitiv-и глаголів

до іменників, в котрі переходять они також в мовах індо-германьських (гл. Ворг. Über das Conjugationssystem.)

Трудно найти мову, котрій уступала-б українсько-руска в живости оповіданя а се повстало через множество фонетичних слів, особливо окличників (гец, гуц, лясє, ляц, дзиз, дзєнь, трїєсь, блись, скїк і т. п.), не згадуючи вже про оживлюючі оповіданє словиці і биєтрі звороти бесїди, в котрі та мова так богата. Замїтимо ще, що в українсько-рускій мові находимо форми часу будучого простого, яких нема в мові великорускій, а котрі, правдоподобно, повстали через злитє infinitiv-a з формами глагола маю: жатиму, жатимєш, жатимє, жатимемо, жатимете, жатимуть.

Слїдувало-би ще поговорити про богатство українсько-рускої мови в синоніми, для вираженя рїзних відтїний чувства і понятя; но для повного розбору того предмету, потрібна ціла, простора студія, на яку він заслуґує. На борї нагадує синоніми глагола ідти і ходити:

брести, бродить, чвалать, чимчикувать, швандять, дїбать, човїти, копать і т. п., синоніми глагола говорить: казати, балакати, базїкати, базувать, слєбезувать, варнякати, патякати, калякати, балагурити, раздабарювати, дріботїть, цокотїть, торохтїть, мимрити і т. п.

Прочитайте піснї Українця, коли хочете знати, що єго мова спосїбна до того, щоби виразити дуже нїжні дшївнї движєня в найнїжнїйших їх відтїнях, прочитайте думи Українця, коли хочете знати, що єго мова в силї описати і величаві явленя природи і народні повстаня та спори, — може згадувати про невислїдимість Божих путїй в подїях життя, може виразити і роздираючий наше серце регїт розпуки. (стр. 19—25).

(Далї буде).

АНТІН ПІЗУНЬСКИЙ

Львів, Академічна 12.

Богато заосмотрений
на кожний
сезон

Магазин конфекції дамської

порукає завжди наймоднійші Сукні до проходу, Костюми ранні, Матини, Шляфроки, Пенюари, Блюзки, Сорочки, Гальки з наймоднійших матеріялів, дешевше ніж деінде. 151 6—47

МАГАЗИН
ОБУ

РУДОЛЬФА АЧКЕВИЧА

виконує обув з добірного матеріялу, шпих фасонів. — Обув дамська, мужеска

І РОБІТНЯ
ВИ

у Львові, улица Сикстуска ч. 23
(стара почта)

тревало, елгантно, після найновій- і дитинна, спеціально для ДУХО-

вєньства і непромакальна до польованя. З провінції просить ся о старій оказ на міру. 123 3—22

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовленя і посередничить в закупні:

Світло церковне

впрост з фабрики Іа по 70 зр., Іа по 64 зр. за 100 кіл. Іосо фабрика.

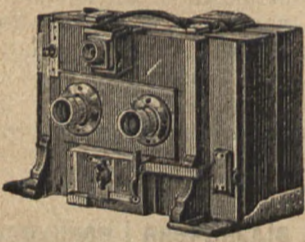
Вино

в бочках о 135 літрах, а то Самородне почавши від 70 зр. за бочку Іосо місце продукції.

Зі складів висилає: **КАВУ** по 5 кіл. посылках почт. в ціні по: зр. 9-20, 10-20, 10-70, 11-20, а спеціальність по 12-20 франко

ВИНО в 5 кіл. барилках по зр. 3—, 3-70, 4-10, 4-90 франко. — Інші товари по уміренних цінах. 34—?

Перший християнський

ново отворений
склад апаратів
і
всіляких приборів
до
заводової фотогра-
фії порукає

ниже цін у всіх фірмах краєвих і заграничних.

Апарати від 6—250 зр. на складі. — Висилка на провінцію відвратною почтою виконує ся. — Найбільший і найдешевший склад всіляких приборів до фотографії. На жадане виписує ся апарати до великості 24:30 (за винагородою 2% вартости апарату) з об'єктивами Voigtlander'a, Steinheil'a, Goerz'a і т. д.

Едмунд Бродковскій

Львів, ул. Камінна 3. 126 4—10
(vis a vis школи реальної).

До Високотоважаного Пана Івана Ляврука, ножівника, улица Галицька ч. 6. у Львові.

Мушу Вам виразити моє найбільше задоволенє з бритв, так нових як і виострених, що Ви їх мені прислали. Справді, уважаю Вас за одного з найсовітійших і найздібнійших в виконуваню острєня бритв; проте кождому, що потребує або нових бритв або острєня тихже поручаю тільки Вас.

Кривотули 20-го мая 1897.

128 2—10

З поважанем
Мерженьскій.

„ДНѢСТЕРЪ“

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

у Львові в домі „Просвіти“ Ринок ч. 10.

перше і одинокє руске товариство асекураційне припорученє Всч. Духовєнству і всім вірним через Ем. Кард. Митр. і Преосв. Еп. Ординарияти всіх трех Епархій, обезпечає будинки, худобу, господарскі знаряди, збіжє в зерні і соломі, сїно в стогах і будинках против шкід огневих за можливо найнижшою оплатою.

Школи ліквідувє ся і виплачує ся сейчас по пожарі а договори заключєні з першими Товариствами контрасекураційними подають „Днѣстрові“ можність обезпечувати і виплачувати і найвиші суми.

Полїси „Днѣстра“ приймає Банк краєвий при позичках гіпотечних.

На житє можна обезпечити ся через „Днѣстеръ“ після всіх можливих комбінацій в Товаристві взаїмних обезпечєнь в Кракові, котре дає як найкористійші услїва і видає полїси і квїти в рускїм язїці.

Товариство взаїмного кредиту „Днѣстеръ“ стоваришенє зарєєстрованє з обмеженою порукою, приймає від своїх членів і третих лиць вкладки до опроцентованя по 5%. Гарантія цілковита. Удїли по 50 корон. Позички удїляють ся тільки властителям реальностї, вільних від тягарів, за порукою двох членів. З позичок відтягає ся десята часть на удїл.

Зголошенє о удїленє агенції в місцевостях де „Днѣстеръ“ не є заступлений, приймають ся. (37—?)

Робітня кравецка

АНДРЕЯ КОБІЛЬНИКА

у Львові

улица Сикстуска ч. 30.

приймає всі замовленя на мужеску одїж, також для 125 2—10

Всч. Духовєнства

і виконує красно, скоро і дешево.

Болеслав Янковскій

Робітня рушникарска і продаж оружя

у Львові

ул. Чарнецкого

число 2

порукає стрїлецьке оружє всіляких системів під випробованю і управлїненою гарантією. Продаж лусок набєєвих, машинок до набиваня і закручуваня. Реконструовані набої, рівнож мірки на порох примінєні до калїбру. — Всякі репарації приймає ся під гарантією. 5—10

За добірне оружє
СРІБНИЙ МЕДАЛЬ.

Робітня рушникарска

В. Шадковскій

С. Копчинскій

у Львові, площа Бернардинська число 1.

Виробляє і удержує на складі випробованє мисливське оружє всіляких системів, як також перерабляє зі старих на найновійші системи.

Замовленя і репарації так в місци як і на провінції виконує скоро і старанно. 152 4—10

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО

купує і продає

всякі папери цїнні

і **МОНЕТИ**

по найдешевшїм курсї денним не числячи нїякої провізїї.

Контора вимїни і віддїл депозитовий перенесєні до льокалю партерового в будинку банковім. (17—?)

Люд. Шелїгєвич

годинникар

передтим

Володислав Даєвскій

виконує всі роботи входячі в обсяг годинникарства

у Львові, ул. Коперника ч. 8.

заразом удержує склад годинників і зєгарів з перворядних фабрик заграничних з гарантією і по уміркованих цінах.

Замовленя з провінції виконує як найточнійше. Напрєва зєгарків і зєгарів заразом антиків з 2-літню гарантією. 154 3—10

Фр. Іхньовскій

(з Кракова)

у Львові, ул. Батория ч. 6.

Порукає звїєні з доброты а не уступаючі в смаку праским шинки, краєні і сїкані ковбаси, і всякі инші виробы входячі в область масарєства.

Товари виробляє з свїжого і чистого мяса.

Висилка на провінцію зі значним работом, котру виконує ся відвотно. 124 2—20